

Zonder vreemde arbeid toch zoveel mogelijk koeien melken. En tijd overhouden voor een sociaal leven. Dat is de uitdaging voor **Keimpe Gerrit de Boer** (29) en **Marike Veltman** (35). Vorig jaar voegden ze hun bedrijven samen in het Friese Warga. Samen melken ze nu een kleine tweehonderd koeien. “Wij hebben een luxe situatie,” vinden ze zelf.

‘Samen boer worden dat is het mooiste

Vier jaar geleden sloeg de vonk over. Keimpe Gerrit de Boer en Marike Veltman volgden allebei de cursus ‘Economische vorming voor de agrarische onderneming’. Marike zou het melkveebedrijf van haar ouders in Dronrijp overnemen, en twintig kilometer verderop was Keimpe Gerrit bedrijfsopvolger in Warga.

Het bleek echte liefde, en al snel wilden Keimpe Gerrit en Marike samen verder. Maar hun hart lag niet alleen bij elkaar, maar ook bij hun koeien. En zo was het plan geboren om de twee bedrijven samen te voegen. Marike’s ouders wilden liever uit het bedrijf stappen, maar de vader van Keimpe Gerrit had nog wel zin in dit avontuur.

Wennen

“We hebben allebei een dikke acht ton melk ingebracht,” vertelt Keimpe

Gerrit. Een jaar geleden verhuisden Marike’s koeien van Dronrijp naar Warga. Nu melkt maatschap De Boer en Veltman – Keimpe Gerrit, zijn vader Hielke en Marike – een kleine tweehonderd koeien. Er kwam een splinternieuwe stal voor de melkkoeien. De bestaande stal is voor het jongvee en de droge koeien. En er was extra grond nodig, al was het alleen maar voor de mestafzet. Naast de 50 hectare grasland heeft de maatschap een kleine 70 hectare grond in pacht of huur.

Natuurlijk moest iedereen wennen aan de nieuwe situatie. Marike’s ouders, die er vanuit gingen dat Marike het bedrijf in Dronrijp over zou nemen. En Marike zelf, die opeens in de maatschap van vader en zoon De Boer kwam. “Ik ben blij dat we eerst nog een tijd in Dronrijp hebben gewoond, bij mijn ouderlijk bedrijf,” zegt ze. “Zo kon Keimpe Gerrit ook eens zien hoe wij het aanpakten. Sommige dingen bevielen hem zo goed dat hij het thuis ook ging doen. Nu heb ik minder het gevoel dat ik als vrouw alleen tussen vader en zoon sta.”

Keimpe Gerrit en zijn vader moesten ook wennen. “Je hebt ineens tweehonderd koeien. Dan moet je heel anders leren denken. Dubbele hoeveelheden voer bestellen. En minder aandacht voor de individuele koe. Veel meer met de computer werken en alles, maar dan ook alles noteren. Dat moet je echt leren.”

FOTO: ALICE VAN GINNEL

FOTO: PERSBUREAU NOORDOOST

Weten wat je wilt

Ze hebben alledrie hun eigen taken. Keimpe Gerrit is goed in plannen en organiseren. Hij zorgt voor de bestellingen en voor de kalveren. En voor het voeren van de koeien en het jongvee. Vader Hielke melkt ’s ochtends in de 24 stands carroussel melkstal, hij doet het meeste landwerk, zorgt

FOTO: ALICE VAN GINKEL

en, wat er is'

van ons ergens mee zit, dan bespreken we met z'n drieën hoe we het aan gaan pakken. Dat waren Keimpe Gerrit en zijn vader niet gewend. Die zijn zo op elkaar ingespeeld dat ze elkaar zonder woorden wel begrijpen. Ik vraag dan vaak: 'wat bedoelen jullie nou?'. En dan spreken ze zich wel uit. Soms blijkt dan dat ze elkaar toch niet helemaal begrepen hadden. Ik ben bewust bezig met communicatie. Je moet van elkaar weten wat je wilt. Dan kun je verder."

Koecomfort

Marike en Keimpe Gerrit hielden bij de inrichting van de stal bewust rekening met de factor 'arbeid'. "We hebben ons georiënteerd in Denemarken. Daar hebben we veel bedrijven en stallen van deze omvang bekeken en we hebben veel ondernemers gesproken. Zo hebben we veel ideeën opgedaan." Eén van die ideeën is de grote wachtruimte, precies onder de skybox waar ze hun kantoor hebben. Tochtige koeien zijn zo snel opgespoord. Zieke, kreupele of pas afgekalfde koeien worden na het melken automatisch gesepareerd naar een strohok. "Dat is een behoud voor je koeien. Wij vinden koecomfort belangrijk, maar dan zonder dat het ons extra tijd kost. Je moet niet met individuele koeien in de weer zijn. Of met kruiwagentjes voer, of baaltjes hooi." Ze houden de koeien jaarrond op stal.

Alleen het drachtige jongvee gaat naar buiten. Marike: "De kavel is niet geschikt om tweehonderd koeien op te weiden. En de koeien zijn constanter in productie als ze binnen zijn. In de nieuwe stal zit heel veel licht en ruimte. Omdat we weinig voerhekruimte hebben, moeten we wel gemengd voeren met een redelijk hoge basis. Daardoor zijn de koeien gestegen in de productie. We zitten nu op 8.800 liter per koe."

Kolonisten

Toch streven ze niet naar een zo hoog mogelijke productie per koe, maar naar zoveel mogelijk liters per man/vrouw. "Maar het moet nog wel arbeidsvreugde opleveren," voegt Keimpe Gerrit toe. "En er moet tijd overblijven voor een sociaal leven," vult Marike aan. "We zijn allebei zo gek van koeien, dat we er af en toe bewust voor moeten zorgen om ook eens ergens anders over te praten. Dan gaan we een avond Kolonisten van Catan spelen met vrienden." Heel af en toe is het lastig om als stel samen te werken. Marike: "Soms heb ik me achter ergens kwaad over gemaakt. Dan moet je dat voor weer vergeten. Meestal lukt dat wel want ik flap alles er meteen uit. Ik blijf nooit ergens mee lopen. En dit was altijd al mijn wens. Samen boer worden, dat is het mooiste wat er is." Snel nog groter groeien, dat is voorlopig niet aan de orde. Keimpe Gerrit: "Eerst maar eens kijken hoe het loopt. De puntjes op de i zetten. Maar de stal kan voller..." Marike: "Het moet ons niet teveel worden. Hier in Friesland zeggen we: It moat je net oer de skuonrinne." ←

voor onderhoud van machines en, niet onbelangrijk, hij zorgt dat het erf netjes blijft. Marike melkt 's avonds, ze doet de dier- en mestadministratie en ze insemineert de dieren. De vader van Marike komt twee keer per week melken. "We overleggen nooit wat we gaan doen," vertelt Marike. "Maar als één